

DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO 2020 METAIS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, 16 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka ir Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T-6, patvirtintu Biržų rajono savivaldybės 2018-2020 m. korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planu bei Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos 2018 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. VK-32 patvirtinta „Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos 2018-2020 m. korupcijos prevencijos programa“, savivaldybės įstaigoje Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokykloje (toliau – Mokykla) atliktas veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas ir vertinimas pagal pasirinktą veiklos sritį – „korupcijos pasireiškimo tikimybė formuojant mokyklos darbuotojų personalą“.

Įvertinę atskiras Mokyklos personalo formavimo ir administravimo sritis, galimas rizikas ir galimą Mokyklos darbuotojų pažeidžiamumą, siekdami tobulinti procesų valdymą ir vidaus kontrolę, pasirinkome detaliau išanalizuoti korupcijos pasireiškimo tikimybę darbuotojų atrankos procese. Minėta sritis formaliai atitinka šiuos Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodytus korupcijos riziką sąlygojančius kriterijus:

1. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti (3 kriterijus);

2. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo (5 kriterijus).

Vertinant pagal kitus Korupcijos prevencijos įstatyme numatytus korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijus, daugiau atitikčių nenustatyta.

Korupcijos pasireiškimo tikimybę atliko mokyklos direktoriaus 2018 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. VK-32 „Dėl atsakingo asmens už korupcijos prevenciją ir kontrolę paskyrimo“ sudaryta darbo grupė.

Analizuojamas laikotarpis: 2019/2020 m.m.

Vertinimas atliktas analizės ir apibendrinimo metodais, analizuojant teisės aktus, reglamentuojančius personalo valdymą.

1. Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ reikalavimams.

2. Mokyklos nuostatais, patvirtintais Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T-277.

3. Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintais darbuotojų pareigybių aprašymais, patvirtintais mokyklos direktoriaus 2017 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. VK-11.

5. Kt. teisės aktais.

Buvo įvertinta esamo reglamentavimo ir jame įtvirtintų kontrolės priemonių atitiktis Valstybės ar savivaldybės įstaigų sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijose (Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 gegužės 13 d. įsakymas Nr. 2-170), nustatytus kriterijus.

Analizuotu laikotarpiu personalo formavimo, valdymo ir administravimo veiklos srityje nebuvo užfiksuotų Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų tapataus pobūdžio, ar mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė ar kitokia atsakomybė, atvejų.

Siekiant užtikrinti tinkamą Mokyklos personalo administravimą ir personalo dokumentų tvarkymą, Mokykla vadovaujasi Mokyklos nuostatais, patvirtintais Biržų rajono savivaldybės tarybos patvirtintais 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T-277. Tai pagrindinis vidaus dokumentas ir teisės aktas, kurio pagrindu vykdomas Mokyklos personalo valdymo proceso organizavimas.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad darbuotojus į darbą priima į darbą ir atleidžia įmonės vadovas. Mokyklos etatų sąrašas teikiamas Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai – Biržų rajono savivaldybės tarybai. 2019 m. lapkričio 21 d. Biržų rajono savivaldybės taryba yra priėmusi sprendimą Nr. T-248 „Dėl Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“. Darbuotojų pavaldumas reglamentuojamas Mokyklos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymu VK-24 patvirtintose „Dėl Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos darbo tvarkos taisyklių (toliau – Taisyklės)“ ir darbuotojų pareigybių aprašuose, patvirtintuose mokyklos direktoriaus įsakymu 2017 m. vasario 23 d. Nr. VK-11. Visų mokyklos darbuotojų pareigybių aprašuose yra nurodytas pavaldumas ir atskaitingumas, apibrėžtos darbuotojų funkcijos yra tinkamos Mokyklos uždavinių ir funkcijų įgyvendinimui. Darbuotojai su jais susipažinę pasirašydami.

Asmuo į darbą Mokykloje priimamas Mokyklos direktoriaus įsakymu, su darbuotoju sudaroma darbo sutartis. Visi darbuotojai pasirašytinai supažindinti su šiais teisės aktais. Darbuotojų darbo sąlygas ir tvarką nustato Darbo kodeksas ir kiti darbo santykius reglamentuojantys teisės aktai.

Darbuotojų atranką (išskyrus į Darbo kodekse nurodytą pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašą ir reglamentuotas išimtis) į darbą Mokykloje reglamentuoja Taisyklių II skyrius „Darbo sutarties sudarymas, keitimas, nutraukimas“. Taisyklės atskiro pareigybių, dėl kurių gali būti rengiamas konkursas Mokykloje, sąrašo ir konkurso organizavimo ir vykdymo tvarkos nenumato, nes šiuo klausimu vadovaujamosi bendrosiomis Darbo kodekso nuostatomis ir įgyvendinamųjų teisės aktų – Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės

ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu ir Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 496 – nuostatomis, kurios išsamiai reglamentuoja nurodytą sritį. Taigi, korupcijos rizikai šioje srityje valdyti teisėkūros priemonės naudojamos nacionaliniu lygmeniu.

Priėmimo į Mokyklos darbuotojo pareigas tvarka, dėl kurių aptartuose teisės aktuose nėra imperatyvo rengti konkursą, nustatyta vidiniame Mokyklos teisės akte – Taisyklėse. Taisyklių II skyriuje numatyta, kad darbuotojų atranka organizuojama atsižvelgiant į darbuotojų poreikį ir gali būti vykdoma supaprastinta atranka.

Mokyklos darbo grupės pateiktais duomenimis, nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. iki 2020 rugsėjo 1 d. vykdant supaprastintą atranką priimti 3 darbuotojai pagal neterminuotas darbo sutartis. 3 mokytojai nuolatiniam darbui. Praktikos pavyzdžiai rodo, kad darbuotojas be atrankos į Mokyklą priimamas, pvz. pagal rekomendaciją, kai anksčiau paskelbus atranką neatsirado nei vienas pretendentas; asmuo atliko savanorystę Mokykloje; gavus rekomendaciją dėl darbuotojo, dirbančio ar anksčiau dirbusio kitoje panašaus pobūdžio institucijoje; priimamas anksčiau Mokykloje dirbęs ir savo noru išėjęs darbuotojas; asmuo yra anksčiau dalyvavęs atrankoje ir gerai pasirodė; yra būtinybė skubiai priimti darbuotoją pagal terminuotą sutartį ir pan.

Mokykloje 2015 m. sausio 21 d. įsakymo Nr.- yra parengtos „Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos finansų kontrolės taisyklės“, kuriomis reglamentuota darbuotojų veiklos ir sprendimų priėmimo vidaus kontrolė (prevencinė, einamoji, paskesnioji).

Mokykloje 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VK-44 yra patvirtinta Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos darbo apmokėjimo sistema.

Bendrieji etikos ir darbo tvarkos reikalavimai reglamentuoti mokyklos Taisyklėse bei Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos etikos kodeksu, patvirtintu 2017 m. birželio 13 d. įsakymo Nr. VK-17.1. Pedagogų etikos kodeksas reglamentuotas nacionaliniu lygmeniu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymo Nr.V-561 „Dėl pedagogų etikos kodekso“.

Teisinio reglamentavimo trūkumų darbuotojų atrankos proceso srityje nenustatyta. Darbuotojų uždaviniai bei funkcijos išsamiai reglamentuoti Mokyklos nuostatuose ir darbuotojų pareigybių aprašuose. Taisyklėse nustatyta naujai priimtų darbuotojų adaptacijos tvarka, aptarti darbuotojų atleidimo, kvalifikacijos kėlimo, tarnybinių komandiruočių ir atostogų suteikimo, kasmetinio vertinimo klausimai, kurie neprieštarauja Darbo kodekso reglamentavimui.

Išvados.

1. Mokyklos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo teisinių santykių sritis formaliai atitinka šiuos Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodytus korupcijos riziką šalinančius kriterijus: „atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų

priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“; „daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“. Vertinant pagal kitus Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijus, atitikties nenustatyta.

2. Mokykloje yra priimti visi reikiami vidaus teisės aktai, kuriuose detalizuota teisės aktuose nustatyta ir šioje išvadoje vertintuose teisiniuose santykiuose dalyvaujančių subjektų kompetencija, teisės ir pareigos, procedūros, sprendimų priėmimo tvarka ir kt. Jie yra periodiškai peržiūrimi atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, teisinio reglamentavimo efektyvumą bei taikant praktikoje kylančias problemas ir, esant būtinumui, atitinkamai keičiami.

Biržų Valdo Jakubėno muzikos mokyklos korupcijos komisija:

Fleitos vyresnioji mokytoja Rima Venskienė – komisijos pirmininkė

Solfedžio mokytoja metodininkė Rūta Degutienė – komisijos narė

Chorinio dainavimo, bendrojo fortepijono mokytoja metodininkė Jūratė Duderienė – komisijos narė